

ЛЕКЦІЯ 3-4

Вплив емоцій і почуттів на здоров'я людини

Дяченко Ю. Л.

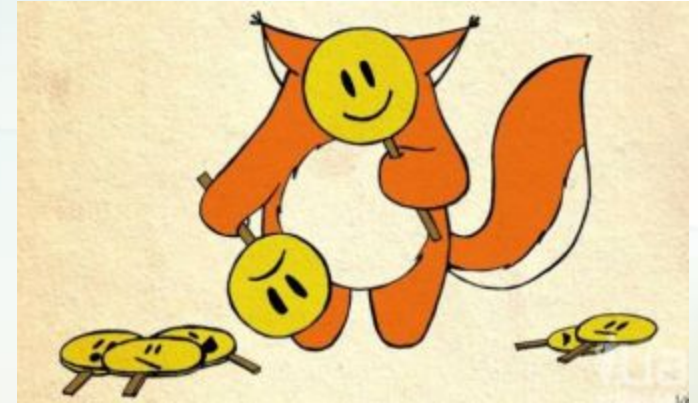
Емоції

(від лат. Emotion – хвилювання, збудження) – це процес переживання ситуації, відношення до оточуючих об'єктів.

Почуття - це відображення у свідомості людини її ставлення до дійсності, що виникає при задоволенні чи незадоволенні вищих потреб.

Емоції – це прості переживання, пов'язані з задоволенням або незадоволенням органічних потреб.

Почуття пов'язані з вищими духовними потребами, що виникли в ході історичного розвитку людства. Емоції пов'язані з першою сигнальною системою. Почуття пов'язані з другою сигнальною системою.

Емоції проявляються:

- В міміці (виразні рухи обличчя)

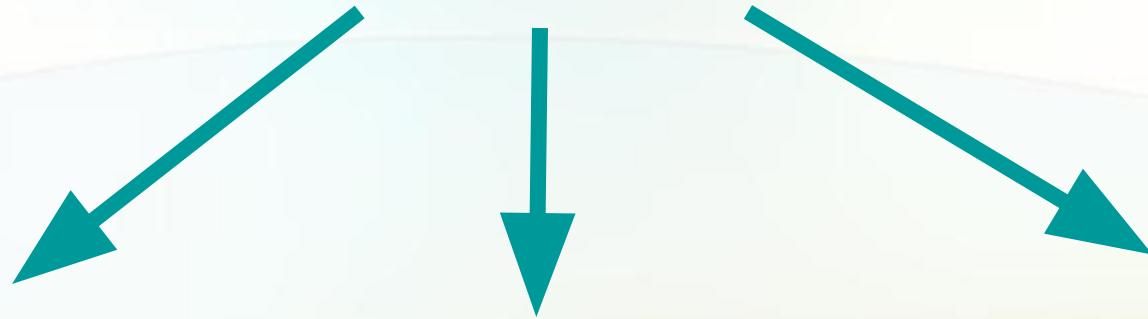
- В пантоміміці (виразні рухи всього тіла – поза, жест)

- В вокально-голосовій міміці (інтонація, виразні паузи, підвищення або пониження голосу, логічний наголос)

Емоції бувають

Позитивними
(радість,
задоволення...)

Негативними
(смуток, гнів...)

Невизначеними
(розгубленість,
зняковілість...)

Позитивні емоції

- Позитивні емоції сприяють внутрішній психологічній гармонії (врівноваженості як приємному для суб'єкта стану);
- Сприяють довголіттю;
- Знижують ризик серцево-судинних захворювань.

Негативні емоції

Приносять людині не менше (якщо навіть не більше) користі, чим позитивні. Позитивна роль негативних емоцій заключається в наступному:

- Негативні емоції є сигналом тривоги і попереджають нас про наявність небезпеки;
- Завдяки негативним емоціям ми дізнаємося про невдачі;
- Негативні емоції сприяють особистісному і духовному росту людини.

Ось п'ять пар емоційних станів, в яких одна емоція є корисною, а інша - шкідливою.

1. **Заклопотаність і тривога.**

Зрозуміло, що заклопотаність - це здорова негативна емоція, в той час як надмірна тривога здатна вивести людину з душевної рівноваги і навіть довести до панічного розладу.

2. **Смуток і депресія.**

Ці емоції часто виникають в ситуації втрати. Сумувати, якщо ви щось втратили в житті (роботу, стосунки, дружбу) - нормальна реакція, яка допоможе прийняти і пережити неприємну подія. Але от якщо ситуацію не приймати, а навпаки, мучити себе думками про те, що ця втрата несправедлива, і абсолютно неправильно, що вона трапилася у вашому житті - ви ризикуєте довести себе до депресії.

3. **Жаль і провина.**

Ці почуття, як правило, з'являються в ситуаціях, коли людина робить якийсь непривабливий, несхвальний вчинок. Переживаючи жаль, така людина визнає, що зробила помилку і приймає те, що вона не ідеальна. Але якщо людина починає засуджувати свою особистість в цілому, а не окремий поганий вчинок - тут і приходить всеосяжне почуття провини, яке пожирає енергію, віднімає сили, завдаючи тим самим величезної шкоди здоров'ю.

4. **Прикрість і сором.**

Вони приходять, коли людина нерозумно або негідно поводить себе на людях. Прикрість настає, якщо людина розчарований своєю поведінкою, але не собою як особистістю, розуміючи, що зазвичай вона веде себе гідно. А от якщо людина кляне себе за таку поведінку, якщо вона оцінює свій публічний «прокол» як неприпустимий, оскільки може втратити схвалення оточуючих, яке йому так необхідно - це вже сором.

5. **Роздратування і гнів.**

Ці емоції з'являються в ситуаціях, коли хтось не визнає правил життя людини. Переживаючи роздратування, така людина розуміє, що їй не подобається те, що робляться інші, але вона не вправі вимагати від них відповідності своїм правилам і вимогам. Сильний гнів настає тоді, коли людина потребує безкомпромісного дотримання власних правил від інших людей і засуджує їх за те, що вони цього не роблять!

Почуття і здоров'я

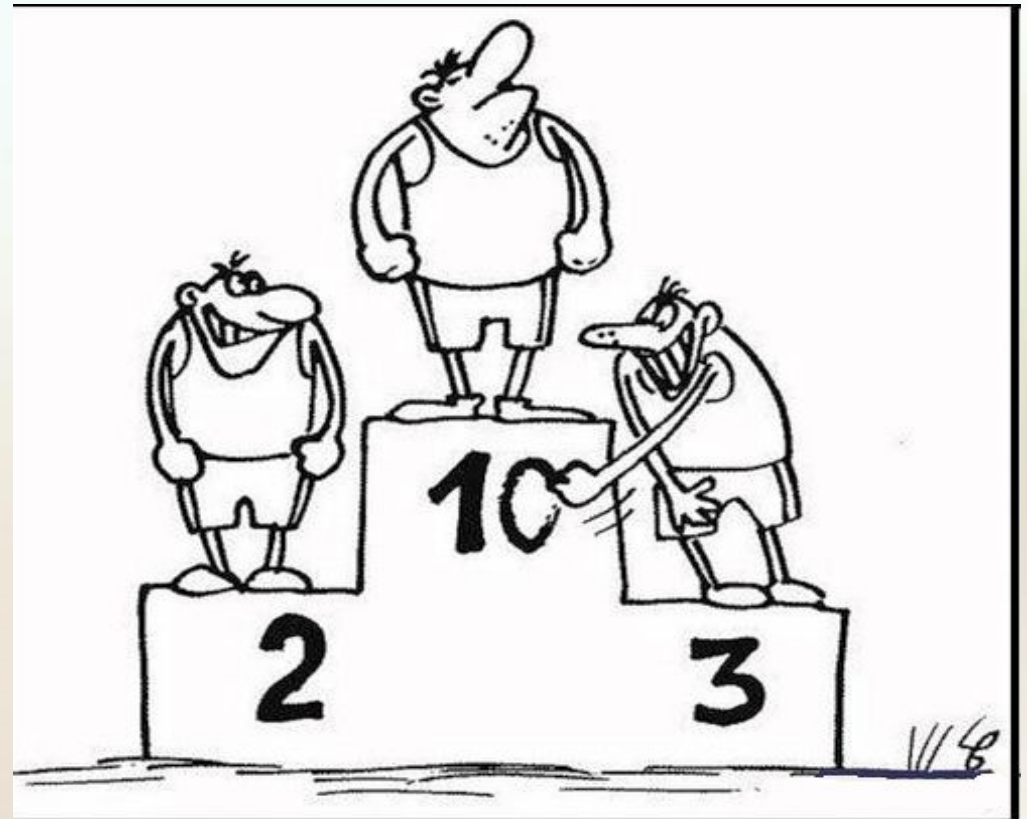
5 емоцій, що негативно впливають на здоров'я

рійський вчений,
лузі психології та
и, Вольфганг Грубер
ження, в ході якого він
а добровольцями у кількості двох
тисяч протягом п'яти років. Підбивши
підсумки, було виділено 5 найшкідливіших
для здоров'я почуттів.

Заздрість

Було з'ясовано, що у заздрісників вищеризик виникнення інфаркту у 2,5 рази, ніж у людей, які раді чужим успіхам. Вчений назвав заздрість отрутою для людського серця.

Ревнощі

Дослідження показало, що ревнощі ведуть до порушення гормонального статусу організму. Почуття ревнощів притаманне дріб'язковим, тиранічними людям.

Почуття провини до себе

Як було показано, почуття провини до себе підвищує ймовірність розвитку онкологічних процесів. Люди, що займаються самобичуванням, частіше хворіють на простудні захворювання, більше схильні до інфекцій і сприймають це як належне. А вчені стверджують, що здоров'я на 80% залежить від психологічного стану людини.

Жалість до себе

Жалість до себе веде до виникнення проблем з печінкою, збільшується

вироблення ацетилхоліну — гормону слабкості, знижується вміст цукру в крові, виникають проблеми з прийомом їжі.

Жадібність

У жадібних людей часто виникають проблеми з травленням, може виникнути булімія

або анорексія. Почуття жадібності часто межує з недоречним марнотратством.

Тест на розуміння міміки

Перед вами виразів обличчя, в яких закодовано шістнадцять емоційних станів людини. Спробуйте розшифрувати кожен в двох-трьох словах, а потім, зробивши запис, порівняти з відповідями.

Відповіді на тест:

1. Байдужість.
2. Похмурість.
3. Ворожість.
4. Подив.
5. Веселощі.
6. Сильна злість.
7. Сум.
8. Сором'язливість.
9. Погане самопочуття.
10. Косий погляд.
11. Злість.
12. Бурхлива радість.
13. Глибока печаль.
14. Скепсис.
15. Питання.
16. Скорбота.

Поради для самоконтролю емоційного стану

- ***Вправа «Візьми себе в руки».***
- Якщо ви відчуєте, що вас щось непокоїть, хочеться когось стукнути, щось кинути, є дуже простий засіб довести собі свою

силу: потрібно взятися долонями за лікті і сильно притиснути руки до грудей. – це поза сильної духом людини.

Це треба знати:

При моральних перенавантаженнях потрібні сильні фізичні навантаження;

При напруженні, страху, фізичне розслаблення м'язів тіла.

Синдром “емоційного вигорання”

Це процес поступової втрати:

- емоційної енергії
- когнітивної енергії
- фізичної енергії

Що проявляється в симптомах:

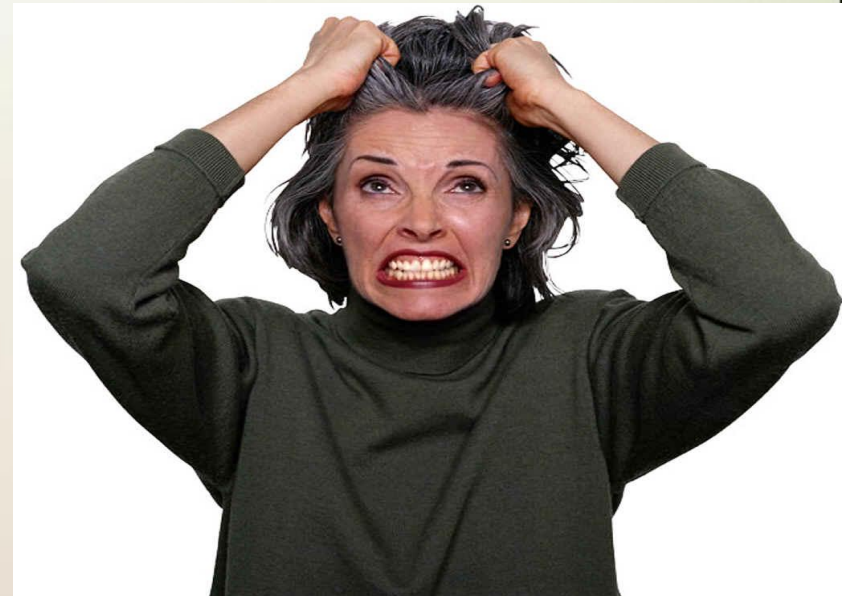
- емоційного і розумового виснаження
- фізичного стомлення
- особової усунутості
- зниження задоволення від виконання роботи.

www.orthomax.it

Синдром “емоційного вигорання”

Це механізм психологічного захисту
особи у формі часткового чи повного
виключення емоцій (аж до
ПСИХОЕМОЦІЙНОГО
“ОТУПННЯ”)

Розвитку синдрому емоційного вигорання, передусь період підвищеної активності, коли людина повністю поглинена роботою, відмовляється від потреб, з нею не зв'язаних, забуває про власні потреби, потім настає перша ознака - виснаження.

Виснаження

визначається як відчуття перенапруження і вичерпання емоційних і фізичних ресурсів, відчуття втоми, що не проходить після нічного сну.

Групи симптомів, характерних для синдрому психоемоційного «вигорання»

Група фізичних симптомів

Група емоційних симптомів
Група інтелектуальних симптомів

Група поведінкових симптомів
Група соціальних симптомів

Група фізичних симптомів

- стомленість
- фізична втома
- виснаження
- зміна маси тіла
- порушення сну
- важке дихання
- задишка
- запаморочення
- патологічні вияви хвороб серця та судин
- надмірна пітливість
- тремтіння тіла
- артеріальна гіпертензія
- ураження шкіри та слизових оболонок

Група емоційних симптомів

- Нестача емоцій
- черствість, байдужість
- відчуття безпомічності та безнадійності
- агресивність, дратівливість
- нездатність зосередитися
- депресія, душевні страждання
- втрата професійних перспектив
- збільшення деперсоналізації своєї чи інших

Група інтелектуальних СИМПТОМІВ

- зниження інтересу до нових теорій та ідей у роботі
- нудьга, апатія
- втрата смаку та інтересу до ЖИТТЯ
- надання переваги стандартним шаблонам, рутині, ніж креативно-творчому підходу
- цинізм і байдужість до новин
- формалізм у виконанні роботи

Група поведінкових симптомів

- робочий час — понад 45 годин на тиждень
- під час роботи з'являються втома і бажання відпочити
- байдужість до їжі
- недостатнє фізичне навантаження
- виправдання вживання тютюну, алкоголю, ліків
- нещасні випадки — падіння
- травми, аварії та ін.; імпульсивна емоційна поведінка.

Група соціальних симптомів

Низька соціальна активність; зниження інтересу до дозвілля, захоплень; соціальні контакти обмежуються роботою; байдужість у ставленні до співробітників та рідних;

відчуття ізоляції,
непорозуміння з іншими;
відчуття нестачі підтримки з боку сім'ї, родичів, друзів і колег.

*Віддавай світу найкраще, що маєш і натомість
одержиш жорстокий удар.
І все ж віддавай світу найкраще, що в Тебе є.*

Одна із заповідей Матері Терези

**Дякую за
увагу**

Презентацію розробила

учитель основ здоров'я
Комишнянської ЗОШ І-ІІІ ступенів
Миргородської райдержадміністрації
Рудич Оксана Олександрівна

2012